

MORİTANYA İSLAM CUMHURİYETİ ÜLKE PROFİLİ

MORİTANYA ÜLKE PROFİLİ

TEMEL BİLGİLER

RESMİ ADI	Moritanya İslam Cumhuriyeti
BAŞKENTİ	Nuakşot
NÜFUSU	3,08 Milyon
KONUŞULAN DİL	Arapça (resmi), Pulaar, Soninke, Wolof , Fransızca
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	28 Aralık 1960 (Fransa'dan)
DEVLET BAŞKANI	Maaouya Ould Sid Ahmed TAYA
DİN	Müslüman 100%
ETNİK YAPI	Karışık Maur/siyah 40%, Maur 30%, siyah 30%
KENTLEŞME ORANI	%60

COĞRAFI VERİLER

ÜLKE SINIRLARI	5,074 km
YÜZÖLÇÜMÜ	1,030,700 km ²
KIYI UZUNLUĞU	754 km
KOMŞU ÜLKELERLE SINIRLARI	Cezayir 463 km, Mali 2,237 km, Senegal 813 km, Batı Sahara 1,561 km
TOPRAĞIN KULLANIMI	Ekilebilir arazi: %0,5 Otlaklar: %0,1 Diğer: %99,4
SULANAN ARAZİ	490 km ² (1998)

DEMOGRAFİK VERİLER

NÜFUS	3,08 milyon
NÜFUS ARTIŞ HIZI	% 2.9
ORTALAMA YAŞAM	55 yaş

SİYASİ YAPI

ANAYASAL SİSTEM	Cumhuriyet / Başkanlık Sistemi
DEVLET BAŞKANI	Maaouya Ould Sid Ahmed TAYA (12 Aralık 1984) Son Seçim 7 Kasım 2003, oy oranı %61
HÜKÜMET BAŞKANI	Sghair Ould M'BARECK (6 Haziran 2003)

ULAŞTIRMA

DEMİRYOLLARI	717 km
KARAYOLLARI	7.720 km
SU YOLLARI	Senegal nehri üzerinde feribot seferleri yapılmakta

ENERJİ ÜRETİMİ

ELEKTRİK ÜRETİMİ	154 milyon kWh (2000)
FOSİL YAKITLAR	% 84.42
HİDRO	% 15.58
ELEKTRİK İHRACATI	0
ELEKTRİK İTHALATI	0

ASKERİ GÜÇ

ASKERİ KUVVETLER	Hava, kara, deniz, jandarma, ulusal koruma, ulusal polis
ASKER SAYISI	644,294 (Askerliğe elverişli nüfus)
ASKERİ HARCAMALAR (YILLIK)	37.1 milyon \$

EKONOMİK VERİLER (2004):

GSYİH	1,3 Milyar \$
KİŞİ BAŞINA GSYİH	450 \$ (satınalma gücü paritesi 2100 \$)
ENFLASYON ORANI	%5,3
İŞSİZLİK ORANI	%21
BÜYÜME HIZI	%5
DIŞ BORÇ	1980-90 %1,8 1990-03 %4,4 2,4 milyar \$
PARA BİRİMİ VE PARİTESİ	Ouguiya (MRO), 1 USD = 264,5 MRO (2005)
GSMH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI	Tarım: % 20, Sanayi: % 30, Hizmetler: %50
İŞGÜCÜNÜN SEKTÖREL DAĞILIMI	Tarım % 55, Hizmetler %37, Sanayi %8
YOKSULLUK SINIRININ ALTINDA YAŞAYAN NÜFUS	%40

BAŞLICA SANAYİ DALLARI	Petrol, balıkçılık, demir madeni
BAŞLICA TARIMSAL ÜRETİM	Darı, pirinç, mısır, sığır, koyun

YABANCI SERMAYE GİRİŞLERİ

Milyon \$	1970	1980	1990	1995	2000	2001	2002	2003
Yıllık	1	27	7	7	40	92	118	214
Stok	0	-5	57	92	139	231	348	562

Moritanya'ya özellikle 2001 yılından sonra %90'ı petrol sektörü olmak üzere yabancı sermaye girişlerinde artışlar meydana gelmiştir. 2003 yılı itibarıyla ülkeye 214 Milyon \$'lık bir yabancı sermaye girişi olmuştur.

DIŞ TİCARET

Milyon \$	1995	2000	2001	2002	2003
İhracat	499	358	348	385	420
İthalat	494	312	374	445	500

BAŞLICA İHRAÇ MADDELERİ	BAŞLICA İTHAL MADDELERİ
Demir cevheri (%57) Balık ve balık ürünleri (%38) Altın	Makine ve alet, petrol ürünleri, gıda, nihai mallar

İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER	İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER
Japonya %13 Fransa %13 İspanya %12 İtaluya %10 Belçika %8 Almanya %8 Rusya %5	Fransa %16 İspanya %7 Çin %6 Belçika %5 Almanya %5 Japonya %4

MORİTANYA EKONOMİSİ GENEL DEĞERLENDİRME

Moritanya ekonomisi halihazırda balıkçılık ve madencilğe dayanmaktadır. Tarım sektörü GSMH'nın %20'sini oluşturmakta buna karşılık istihdamın %50'sini sağlamaktadır. Moritanya döviz gelirlerinin yaklaşık %80'ini demir cevheri ve balık ihracatından sağlamaktadır.

Ülkedeki başlıca imalat sanayi daha çok, gıda ve içecek, balık işleme, çimento, inşaat malzemeleri, boya ve küçük de olsa deri işleme ve tekstildir.

Tarım sektörü ise, Senegal nehri kıyılarında yoğunlaşan başta hayvancılık ve pirinç, darı, mısır, hurma ve sorgum üretimine dayanmaktadır.

Balıkçılık Sektörü

Balıkçılık halihazırda Moritanya'nın en önemli ekonomik aktivitesidir. Ülkenin 754 km'lik sahil şeridi, en önemli balıkçılık alanlarının başında gelmektedir. Ülkenin bu sektörden yaklaşık 250 milyon \$'lık yıllık geliri (ihracat+lisans bedelleri) mevcuttur. Bu alanda, başta AB ülkeleri olmak üzere, Rusya, Ukrayna, Japonya ve Çinli firmalara balık avlanma lisansları tahsis edilmiştir. Mevcut yıllık balık üretimi 650.000 ton olup, üretimin %90'ı ihraç edilmektedir. Bu alandaki potansiyel 1,5 milyon tondur. Hükümet bu alanda potansiyelin kullanımı ve balık işleme tesislerinin geliştirilmesi ve artırılması konusunda çalışmalar yürütmektedir.

Madencilik Sektörü

Ülkedeki demir cevheri rezervleri 200 milyon ton yüksek tenorlu ve 660 milyon ton düşük tenor olmak üzere 880 milyon tondur. Bu alandaki yıllık üretim 12 milyon ton olup yaklaşık 200 milyon \$'lık bir gelir elde edilmektedir.

Petrol Sektörü

2001 yılında petrol arama faaliyetleri çerçevesinde Chinguetti ve çevresinde (Tiof, Banda, pelikan, Tevet) petrol keşfedilmiştir. Ülkenin 2006 yılından itibaren, günlük 75.000 varil üretimi ve 50.000 varil/gün ihracat yapması öngörülmektedir. Günlük petrol üretiminin, 2007 yılında 250.000 varile, 2009 yılında da 400.000 varile çıkarılması planlanmaktadır. Öte yandan aynı dönemde doğal gaz üretiminin de devreye girmesi beklenmektedir.

Tahmini Petrol Rezervleri ve Üretim Planlaması

Bölge	Rezervler	Günlük Üretim/Varil	Üretim Yılı
Chinguetti	180 milyon varil	75.000	2006
Tiof	1 milyar varil	-	2007
Banda	100 milyon varil	-	-
Tevet	100 milyon varil	-	-

Öte yandan, Banda, Pelican bölgelerinde önemli miktarlarda doğal gaz rezervleri bulunmuş olup, önümüzdeki yıllarda üretimin başlaması öngörülmektedir. Halihazırda petrol sektöründe Avustralya, Fransız ve Çinli firmalar yoğun olarak faaliyet göstermektedir. Moritanya ekonomisinin 2006 yılında çıkarılacak petrol dolayısıyla %9'un üzerinde bir büyüme kaydetmesi öngörülmektedir. Öte yandan rezerv tespit edilmiş yeni üretim sahalarının devreye girmesiyle 2006 yılından sonra ülkenin yıllık %10'un üzerinde bir büyüme kaydetmesi

öngörülmektedir. Kısaca Moritanya'nın kaderi petrol ve doğal gaz ile olumlu anlamda değişmiştir.

ÖNEMLİ PROJELER

Moritanya'da halihazırda Dünya Bankası tarafından yürütülen ve 218 milyon \$'lık kısmı DB tarafından finanse edilen 691 milyon \$'lık kalkınmaya yönelik 12 proje mevcuttur. Ayrıca ülkeye İslam Kalkınma Bankası ve diğer fonlar kredi imkanları sağlamaktadır.

Öte yandan, 2005 yılında Senegal nehrinden Nuakchot ve Affout şehirlerine su izale hattı projesi önyeterlilik ilanı lanse edilmiştir. Söz konusu projenin toplam maliyetinin yaklaşık 220 milyon \$ olması öngörülmektedir.

Projenin Finansmanı aşağıdaki fonlar tarafından sağlanmıştır:

- 1- Abu Dhabi Fund
- 2- Afrika Kalkınma Bankası
- 3- Arap Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Fonu (AFESD)
- 4- İslam Kalkınma Bankası (IsDB)
- 5- Suudi Kalkınma Fonu (SFD)

Bu projelerin yanı sıra, Moritanya'da yol inşası, su temini, sondaj, pompa istasyonları yapımı vb. bir çok alanda projeler mevcuttur.

TÜRKİYE-MORİTANYA İKİLİ İLİŞKİLERİ

ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

Anlaşma/Protokol	İmza Tarihi	RG Tarih	RG No'su
Askerî Eğitim İşbirliği Anlaşması (Nuakşot)	28.06.2002	04.09.2002	24866
Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	24.05.2005		

TÜRKİYE-MORİTANYA DIŞ TİCARETİ (\$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
1996	322.432	444.717	-122.285	767.149
1997	614.244	23.312	590.932	637.556
1998	815.756	910.652	-94.896	1.726.408
1999	1.578.257	34.931	1.543.326	1.613.188
2000	2.627.309	0	2.627.309	2.627.309
2001	4.354.982	23.558	4.331.424	4.378.540
2002	11,636,191	770,953	10,865,238	12,407,144
2003	4.293.539	1.895.298	2.398.241	6.188.837
2004	5.528.871	4.135.795	1.393.076	9.664.666

İHRACATIMIZDA YERALAN BAŞLICA MALLAR (\$)

SITC	SİTC ADI	2001	2002	2003	2004
67	Demir ve Çelik	1.001.334	452.063	958.482	1.512.307
04	Hububat ve Mamulleri	299.647	355.699	476.313	1.243.259
71-77	Makine ve Aksamları	153.097	232.000	544.681	654.308
69	Metallerden Nihai Ürünler	52.898	126.564	279.283	442.827
78	Kara Ulaşım Araçları	21.093	52.550	169.181	316.311
09	Tarif	59.061	147.796	245.143	263.185
07	Baharat	16.848	65.612	196.943	258.105
68	Demir Dışı Metaller	0	0	96.776	134.831
66	Metal Dışı Mineral Mam.	1.923.271	3.844.319	748.932	141.234
64	Kağıt-Karton	21.310	2.961		135.176
62	Kauçuk ve Mamulleri	99.174	331	5.644	104.962
65	Tekstil Elyafı ve Mamulleri	289.081	167.540	123.631	101.746
55	Sabun	3.306	14.513	225	33.543
06	Şekerlemeler	118.210	199.171	47.014	11.600
89	Çeşitli Mamul Eşya	281.065	390.291	156.936	22.783
33	Petrol Ürünleri	0	5.499.665	0	1.009

İTHALATIMIZDA YERALAN BAŞLICA MALLAR (\$)

SITC	SİTC ADI	2001	2002	2003	2004
03	Balıklar	19.760	718.835	1.271.528	2.829.962
28	Metal cevherleri			391.894	934.837
08	Yemler		46.205	139.954	281.202
22	Yağlı tohumlar				88.216
21	Ham deri			69.362	
61	Hazır deriler			22.560	

ÜST DÜZEY TEMASLAR

Dış Ticaret Müsteşarı Sayın Tuncer KAYALAR üst düzey görüşmelerde bulunmak üzere, 23-26 Mayıs 2005 tarihleri arasında Moritanya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret sırasında iki ülke ekonomik ve ticari ilişkilerinin hukuksal altyapısını oluşturacak, **Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması** imzalanmıştır.

Dış Ticaret Müsteşarı Sayın Tuncer KAYALAR, Moritanya'da bulunduğu süre zarfında, **Moritanya Devlet Başkanı Sayın Maaouya Ould Sid'Ahmed TAYA** tarafından kabul edilmiş ayrıca, İçişleri, Posta ve Telekomünikasyon Bakanı ve Dışişleri Bakanı Vekili Sayın Lemrabott Sidi Mahmoud Ould Cheikh AHMED, Ekonomik İşler ve Kalkınma Bakanı Sayın Sidi Ould DIDI, Ticaret, Elsanatları ve Turizm Bakanı Sayın Mohammed Ghali Ould Chérif AHMED ve Moritanya Ticaret, Tarım, Maden ve Sanayi Odası Başkanı Mohamedou Ould Mohamed MAHMOUD ile görüşmelerde bulunmuştur.

ÖNEMLİ HUSUSLAR

geçtiğimiz dönemde Moritanya’da önemli petrol ve doğal gaz rezervleri bulunmuş, üretim hazırlıklarına geçtiğimiz yıl başlanmış olup, 2006 yılından itibaren petrol ihracatının başlatılması öngörülmektedir. 2005 yılı sonu 75.000 varil olarak planlanan günlük petrol üretiminin, 2007 yılında 250.000 varile, 2009 yılında da 400.000 varile çıkarılması planlanmaktadır. Öte yandan aynı dönemde doğal gaz üretiminin de devreye girmesi beklenmektedir.

Halihazırda ekonomisi büyük ölçüde balıkçılık ve demir cevherine dayalı olan Moritanya ekonomisinin, 2006 yılından itibaren petrol ve doğal gazın devreye girmesiyle önümüzdeki yıllarda katlayarak büyümesi öngörülmektedir. Nitekim geçtiğimiz yıl, Moritanya Batı Afrika bölgesinde önemli bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

Müsteşarlığımız koordinasyonunda, TPOA/TPIC (petrol-doğal gaz arama-çıkarma-rafinaj) MTA (maden arama), demir-çelik işletmeleri (demir cevheri alımı, haddene kurulması), müteahhitlik ve müşavirlik firmaları, (altyapı-konut-ticaret merkezi), balıkçılık firmaları (avlama ve işleme tesisi), KOBİ’ler, Türk Eximbank, İGEME, TİKA temsilcilerinden oluşacak bir heyetin kapsamlı ve somut projeler üzerinde çalışılmasını teminen, Moritanya’ya gönderilecektir.

Bilgi İçin

E-mail: africa@dtm.gov.tr

Tel: 2047953